

**Satakunnan
hyvinvointialue**

SATAKUNNAN PELASTUSLAITOS - VALVONTASUUNNITELMA

2024

Kehittämis- ja hallintoyksikkö			Valmistelu	12/2023	Tuomas Klimoff
Numero			Tarkastus	22.1.2024	SPEL Johtoryhmä
Revisio		Versio	Hyväksyntä	26.1.2024	Mikko Puolitaival
Tarkistus- ja muutoshistoria:					
Päiväys	Versio	Tekijä	Kuvaus		

Sisällys

1. ALKUSANAT	3
2. MÄÄRITELMÄT	4
3. PELASTUSLAITOKSEN VALVONTATEHTÄVÄ	8
3.1. Satakunnan pelastuslaitoksen valvonta-alue.....	8
3.2. Valvonnan toteutuminen	9
4. VALVONTASUUNNITELMA	10
4.1. Valvontasuunnitelman sisältö.....	10
4.2. Valvontasuunnitelman voimassaolo ja ajantasaisuus	11
4.3. Valvonnan maksullisuus.....	11
4.4. Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen.....	11
4.5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	11
5. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN	12
6. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA	13
6.1. Yritys- ja laitospöteet.....	13
6.2. Asuinrakennusten valvonta	15
6.3. Vapaa-ajan asuntojen valvonta	16
7. ENNAKOIMATON VALVONTA	16
7.1. Rakennuksen käyttöönotto.....	16
7.2. Jälkivalvonta	17
7.3. Ylimääräiset palotarkastukset	17
7.4. Yleisötilaisuuksien valvonta	18
7.5. Vuositeema.....	18
7.6. Tilapäismajoitus	19
8. VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONTA	19
8.1. Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi	19
8.1.1. Öljylämmityslaitteistojen erityisvaatimukset.....	20
8.1.2. Öljysäiliöiden valvonta	20
8.1.3. Pyrotekniset tuotteet	20
8.1.4. Ilotulitteiden yksityinen käyttö.....	21

8.2. Erikoistehosteet ja muut tuliesitykset.....	21
9. ASIAKIRJAVALVONTA	21
9.1. Pelastussuunnitelmien valvonta.....	21
9.2. Poistumisturvallisuusselvitykset	22
9.3. Muu asiakirjavalvonta	22
10. VIRANOMAISYHTEISTYÖ	23
10.1. Yhteistyötahot.....	24
11. SEURANTA.....	25
12. LIITTEET	27
Liite 1, Määräaikaisten palotarkastusten ja paloturvallisuuden itsearviointien lukumäärälliset vaateet vuonna 2024	27
Liite 2, Valvontatyön resurssit.....	28
Liite 3, Valvontavälitaulukko A1-A6 kohteet	29

1. ALKUSANAT

Pelastuslaitoksen on pelastuslain (379/2011, 79 §) mukaan laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Suunnitelma tarkistetaan vuosittain ja tarvittaessa useamminkin, mikäli tarvetta ilmenee.

Satakunnan pelastuslaitoksella suunnitelmasta päivitetään vuosittain vähintään kyseiselle vuodelle osuvien määräaikaisten valvontatehtävien lukumäärät. Erityisesti yritys- ja laitoskohteiden eli niin sanottujen A1-A6 tarkastusten määrä on perinteisesti toiminut myös keskeisenä toiminnan mittarina. Näiden valvontatehtävien sääntöinen hoitaminen tulee jatkossakin olla lähtökohta, mutta seurannassa huomion ei tule kiinnittyä ainoastaan yhden valvontalajin suoritelmäärään. Suunnittelussa ja seurannassa on tärkeä huomioida kaikki ohjaukseen, neuvontaan ja valvontaan liittyvät tehtävät, eikä ainoastaan suoritelmääriä, vaan myös laatua painottaen.

Nyt vuoden 2024 käynnistyessä takana on ensimmäinen täysi vuosi hyvinvointialueella. Valvontatyön kannalta keskeisin uudistus on ollut pelastuslaitoksen organisaatiomallin muutos. Nykyään valvontatyön suunnittelu ja ohjaus tapahtuu keskitetysti onnettomuuksien ehkäisyn vastuualueella, mutta toki läheisessä yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa. Uuteen toimintatapaan siirtymisessä on aina haasteensa, mutta vuoden kokemuksen perusteella voidaan jo todeta uudistuksen parantaneen valvontatyön ohjattavuutta sekä maakunnallista tilannekuvaa. Myös uusi palvelutasopäätös otettiin käyttöön vuoden 2024 alussa. Valmistelun aikana Aluehallintovirastolta saatu palaute kannustaa meitä kohdistamaan onnettomuuksien ehkäisyä jatkossa yhä vahvemmin riskeihin perustuen.

Vuodelle 2024 valvonnan vuositeemaksi on valittu hoitolaitosten palo- ja poistumisturvallisuuden edistäminen. Vuositeeman valintaa voidaan pitää riskiperustaisena ja ajankohtaisena. Pelastuslaitos on hyvinvointialueuudistuksen myötä lähentynyt sote-toimijoita ja yhteistyön kynnyksiä on saatu madallutettua. Toisaalta palotarkastuksilla esiin nousseet havainnot, sekä kuluneen vuoden aikana sattuneet vahingot ovat kiinnittäneet huomion hoitolaitosten turvallisuuteen. Teemaan paneudutaan sekä valvonnan että turvallisuusviestinnän keinoin.

Mikko Puolitaival

Vastuualuejohtaja, Onnettomuuksien ehkäisy

2. MÄÄRITELMÄT

Asiakirjavalvonta

Esitettyjen dokumenttien perusteella tehtyjä arviointeja, lausuntoja, viranomaispäätöksiä ja muita viranomaisen määrittelemiä toimenpiteitä, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan alaisiin kohteisiin.

Asiakirjajälkivalvonta (Jälkivalvonta)

Jälkivalvontatapahtuma, jonka pelastusviranomaisen tekee valvoakseen aiemmin annettuja korjausmääräyksiä tarvittavin asiakirjoin.

Asuinrakennus

Ympärivuotisessa asuinkäytössä olevaa rakennusta. Asuntoloita ei kuitenkaan luokitella tähän kohderyhmään.

Etävalvonta

Ilman kohdekäyntiä suoritettavaa valvontatapahtuma, joka suoritetaan teknisiä apuvälineitä käyttäen mm. videoneuvottelua. Esim. jälkitarkastus voidaan hoitaa etävalvontana. Poikkeustilanteissa johtoryhmän päätöksellä voidaan etävalvonta ottaa käyttöön myös A1-A6 kohteissa.

Hallinnollinen pakkokeino

Hallinnollisten pakkokeinosäännösten noudattamatta jättämisestä seuraava toimenpide, jonka viranomaisen kohdistaa toimijaan tai asianosaiseen lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi. Pakkokeinoja voidaan käyttää, kun asianosainen ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet asianosaisen velvoittamiseksi ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia

Ilotulitemyyntipisteen tarkastus

Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukaista valvontakäyntiä, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.

Jälkivalvonta

Valvontatapahtuma, jonka pelastusviranomaisen tekee valvoakseen aiemmin annettuja korjausmääräyksiä. Teknisiä apuvälineitä käyttäen tarkastus voidaan suorittaa myös etävalvontana.

Korjausmääräys

Pelastusviranomaisen antama määräys korjata jokin asia.

Kuuleminen

Toiminta, jossa asianosaiselle tai asiaan osalliselle annetaan tilaisuus esittää mielipiteensä tai selityksensä viranomaisen käsiteltävänä olevasta asiasta ja tarvittaessa sellaisista seikoista tai selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisemiseen. Kuuleminen on lähtökohtaisesti suoritettava kirjallisesti.

Neuvonta

Pelastusviranomaisen suorittamaa neuvontaa kohteeseen, jolla voi olla vaikutusta tulevaisuudessa muun muassa valvontakäynnillä.

Neuvottelu

Pelastusviranomaisen ja kohteen edustajan suorittama neuvottelu, jossa on tehty päätöksiä tai ratkaisuja liittyen kohteen paloturvallisuuteen.

Paloturvallisuuden itsearviointi

Asiakkaan tai kiinteistön edustajan tekemä itsearviointi kohteensa turvallisuudesta pelastusviranomaisen vakioimalla lomakkeella.

Palotarkastus

Alueen pelastusviranomaisen suorittama valvontatapahtuma, josta tulee laatia pöytäkirja.

- Palotarkastus (määräaikainen): valvontasuunnitelman mukaisella valvontakäynnillä määrävälein tehtävää pelastusviranomaisen suorittamaa palotarkastusta.
- Palotarkastus (ylimääräinen): Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan valvontakäynnillä suoritettavaa palotarkastusta, jota ei ole ajoitettu tai kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavista syistä:
  - nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen, yrityksen tai yksityishenkilön ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista
  - Kiinteistön edustajan pyynnöstä suoritettavaa palotarkastusta, joka tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan.
  - huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä
  - rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esim. tilapäismajoitus);
  - epäiltäessä, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita
  - teematarkastusten yhteydessä
  - paloilmoitinlaitteiden toistuvat erheelliset hälytykset
- Palotarkastus (yleisötilaisuus): Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella pääsääntöisesti ennen yleisötilaisuuden alkamista suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.

Palotarkastaja

Tässä yhteydessä tällä tarkoitetaan pelastuslain perusteella pelastusviranomaiseksi nimettyä valvontatyötä tekevää viranhaltijaa. Virkanimike voi olla palomiehestä pelastusjohtajaan.

Tarkastus rakennushankkeen aikana

Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti. Valvontakäynti on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudesta.

Tarkastusväli

Valvontasuunnitelmassa määriteltyä ajanjaksoa, joka on riskien arviointiin perustuen määritelty kohteen määräaikaisten palotarkastusten väliseksi ajaksi.

Vaarallisten kemikaalien vähäistä käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen käyttöönottotarkastus

Valvontakäynnillä suoritettavaa kemikaaliturvallisuuslain 390/2005 27a §:n mukaista tarkastusta ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa.

Valvontakohte

Kohde, joka muodostuu viranomaisen valvonnan alaisuuteen kuuluvan toiminnan, toiminnanharjoittajan, muun toimijan tai toimintapaikan yhdistelmästä. Yhteen valvontakohteeseen voi kuulua yksi tai useampia toimintapaikkoja. Valvontakohte voi olla esimerkiksi yksittäinen myymälä, ravintola tai päiväkot.

Valvontakäynti

Kohdekäynti, jonka pelastusviranomainen tekee valvontakohteeseen kuuluvassa toimipaikassa toiminnan yleistä arviointia varten.

Valvontarekisteri

Pelastuslaitos saa pelastuslain mukaan pitää valvontarekisteriä. Rekisteriin saa tallentaa valvontatehtävien mukaisia, valvontaa varten saatuja tietoja.

Vapaa-ajan asuinrakennus

Rakennus, jota ei ole tarkoitettu ympärivuotiseen vakituiseen asumiseen. Esimerkiksi kesämökit kuuluvat tähän ryhmään.

3. PELASTUSLAITOKSEN VALVONTATEHTÄVÄ

Pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2. ja 3. luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä (Pelastuslaki 379/2011 78 §).

Valvontavelvoitteita tulee myös mm. kemikaaliturvallisuuslaista (Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005). Lisäksi on myös muuta lainsäädäntöä ja ohjeistusta, jota pelastusviranomaisen on huomioitava valvontatehtävää suorittaessaan.

3.1. Satakunnan pelastuslaitoksen valvonta-alue

Satakunnan pelastuslaitoksen valvonta-alueena on koko Satakunnan maakunta, jonka väestö 31.12.2021 oli 214 281 asukasta. Satakunnan pinta-ala on 8 268 km² ilman merialueita ja siihen kuuluu 16 kuntaa.

Kunnat	Asukkaita
Pori	83 482
Ulvila	12 669
Nakkila	5 169
Rauma	38 959
Eura	11 417
Eurajoki	9 334
Säkylä	6 588
Huittinen	9 870
Kokemäki	6 951
Harjavalta	6 785
Kankaanpää	12 662
Merikarvia	3 055
Karvia	2 290
Pomarkku	2 013
Jämijärvi	1 685
Siikainen	1 352

lähde: Tilastokeskus, väestön ennakkotilasto 12/

3.2. Valvonnan toteutuminen

Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamiseen. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Valvonnan muotoja on erilaisia. Pääasiallisin valvontamuoto on palotarkastus. Palotarkastuksen tavoitteena on tukea toimijan omatoimista varautumista sekä korostaa kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Pelastuslain muilla ”valvontatehtävän edellyttämällä toimenpiteillä” tarkoitetaan erityisesti asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa pelastuslaissa ja muissa säädöksissä pelastusviranomaisen valvottavaksi säädettyjen velvoitteiden noudattamista. Asiakirjavalvonta perustuu esitettyihin dokumentteihin. Pelastuslaitos käsittelee mm. pelastussuunnitelmia, poistumisturvallisuusselvityksiä, riski-ilmoituksia, tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjoja pelastustoimen laitteiden tarkastuksista ja säiliöpöytäkirjoja. Asiakirjoista tehtyjen havaintojen perusteella voidaan käynnistää valvontatoimenpiteitä.

Palotarkastusten ja asiakirjoihin perustuvan valvonnan lisäksi pelastuslaitoksen tulee osana valvontatehtäväänsä seurata ja valvoa yleisesti pelastuslain 2. ja 3. luvuissa tarkoitettujen velvoitteiden noudattamista pelastustoimen alueella.

Valvontatehtäviin käytetään valmiudet omaavia palomiehiä, ylipalomiehiä, paloesimiehiä, palomestareita, palotarkastajia sekä vastaavissa ja muissa soveltuvissa tehtävissä toimivia pelastusviranomaisiksi nimettyjä henkilöitä.

Pelastuslaitoksen suorittamaan valvontaa liittyy pelastuslain 27 §:ssä tarkoitettua ohjausta, valistusta ja neuvontaa, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen. Pelastustoimen ohjauksella tarkoitetaan toimia, joilla pelastuslaitos edistää, tukee ja seuraa pelastuslain velvoitteiden toteutumista. Tällaisia ohjaustoimenpiteitä ovat esim. pelastussuunnitelmien laatimisen ohjaaminen, poistumisturvallisselvitysten laatimisen ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely sekä pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidosta ohjaaminen.

Valvonnan sisältöön kuuluu oleellisena osana annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta. Jälkivalvonnan keinoja ovat mm. havaittujen puutteiden

korjausten toteutumisen varmistaminen dokumenttien perusteella, jälkitarkastusten tekeminen, hallintopakkeiden käyttäminen ja rikosilmoitusten tekeminen. Jälkivalvonnan toteuttamisen arvioidaan parantavan valvonnan vaikuttavuutta ja on osoitus valvonnan laadukkuudesta.

Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 pelastusviranomaisen valvontavastuulle on annettu pääsääntöisesti vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi.

Jos pelastusviranomaisen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee turvallisuuspuutteita, on annettava korjausmääräyksiä tai keskeytettävä toiminta pelastuslain 379/2011 81 §:n mukaisesti.

4. VALVONTASUUNNITELMA

Pelastuslaitoksen tulee suunnitella etukäteen sille pelastuslaissa määritellyn valvontavelvoitteen toteuttaminen. Pelastuslain 379/2011 79 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvontasuunnitelman tavoitteena on täyttää pelastuslain edellytykset suunnitelmalliselle, riskiperusteiselle ja laadukkaalle valvonnalle. Valvontasuunnitelma ohjaa pelastuslaitoksen käytännön valvontatyötä.

Aluehallintovirasto valvoo valvontasuunnitelman toteutumista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

4.1. Valvontasuunnitelman sisältö

Valvontasuunnitelmassa määritellään suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvataan, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan. Valvontasuunnitelmassa määritetään määräaikaisen valvonnan väliä. Valvontasuunnitelma perustuu pelastuslain 79 §:n sekä Satakunnan pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen.

Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitos tekee palotarkastuksia sekä muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi asiakirjavalvontaa.

Valvonta voi johtaa myös pelastuslain 105 ja 106 §:ssä mainitut pakkokeinoihin ja rangaistuksiin.

Valvontasuunnitelmassa kuvataan miten pelastuslaitos itse arvioi valvontasuunnitelmansa toteutumista. Valvontasuunnitelmaan kootaan tiedot myös toteutuneista valvontatoimenpiteistä ja muista onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyistä resursseista.

4.2. Valvontasuunnitelman voimassaolo ja ajantasaisuus

Tämä valvontasuunnitelma on voimassa 22.1.2024 alkaen.

Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy (pelastuslaki 79 §). Pelastusjohtaja hyväksyy valvontasuunnitelman.

4.3. Valvonnan maksullisuus

Satakunnan pelastuslaitos perii aluehallituksen päättämän palveluhinnaston mukaisesti valvonnastaan maksuja (Pelastuslaki 379/2011 96§). Palveluhinnasto on erillinen asiakirja, jota ei ole sisällytetty valvontasuunnitelmaan.

4.4. Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Suunnitelma on nähtävissä Satakunnan pelastuslaitoksen verkkosivuilla osoitteessa <https://pelastustoimi.fi/satakunta/>. Valvontasuunnitelma toimitetaan myös tiedoksi aluehallintovirastolle.

4.5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan omavalvonnan yhteydessä sekä Satakunnan pelastuslaitoksen johtoryhmälle annettavilla säännöllisillä raporteilla.

5. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN

Riskien arviointi

Pelastuslaitoksen valvontatehtävän suunnittelu ja toteuttaminen on perustuttava riskien arviointiin. Suunnittelussa otetaan huomioon pelastustoimen alueen erityispiirteet eli paikalliset olosuhteet, alueella esiintyvät riskit ja muuttuva elinympäristö.

Vaikuttavuus

Suunnittelun tavoitteena on kohdentaa valvonta valvonta-alueella siten, että sen vaikuttavuus olisi mahdollisimman merkittävä alueen turvallisuudelle. Valvonnan tulee olla kattavaa käsittäen alueen erityyppiset kohteet. Riskiperusteisen valvonnan varmistamiseksi huolehditaan siitä, että valvonnan toteutumista ja vaikutuksia seurataan säännöllisesti ja toimintaa kohdennetaan ja kehitetään tavoitteiden mukaan.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet ovat osa pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyyn kohdistuvasta työstä. Toteutuneita riskejä analysoimalla voidaan suunnata onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä. Tapahtuneiden onnettomuuksien lisäksi pyritään tunnistamaan myös muita turvallisuusriskejä valvontakohteiden määrittelyssä.

Valvontatoimenpiteet kohdennetaan alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden mukaisesti. Valvontatoimenpiteiden kohdentamisella pyritään vähentämään onnettomuuksia ja niistä aiheutuneita henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Esimerkiksi tulipalojen syytymissyytilaston avulla saadaan arvioitua suurelta osin, minkälaisiin asioihin valvontaa tulee kohdistaa.

Valvontasuunnitelmassa kuvataan valvonnan toteutustavat ja aikataulut huomioiden valvontatoiminnan resurssit, mutta kuitenkin niin, että lainsäädännön vaateet täyttyvät. Pelastuslaitos määrittelee valvonnan toteuttamisen menettelyt ja kohdentamisen.

Valvonnan kehittäminen

Valvontatyötä kehitetään yhdessä muiden pelastuslaitosten kanssa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto tarjoaa keskeisen foorumin yhteistyölle. Pelastuslaitoksella valvontatyön kehittäminen keskittyy onnettomuuksien ehkäisyyn vastuualueella ja erityisesti valvonnan vastuuyksikköön. Tarvittaessa pelastuslaitos voi perustaa erilaisia tiimejä ja työpajoja kehittämään eri valvonnan osa-alueita.

6. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA

6.1. Yritys- ja laitoskohteet

Valvonnan tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Riskeinä tarkastellaan henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia. Valvonta kohdennetaan mukaan lukien valvontataajuus ja valvonnan sisältö näiden riskien perusteella.

Yritys- ja laitoskohteet on jaettu rakennuksen käyttötavan mukaisesti seuraavasti:

- Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet (A1)
- Opetusrakennukset ja päiväkodit (A2)
- Kokoon-tumis- ja liiketilat (A3)
- Teollisuus- ja varastorakennukset (A4)
- Maatalouden tuotantotilat (A5)
- Muut rakennukset (A6)

Valvontakohteiden A1-A6 periaatteelliset tarkastusvälit on esitetty tämän valvontasuunnitelman liitteessä. Näiden keskimääräisten tarkastusvälien määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa, josta tarkemmin Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ohjeen: ”Ohje pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmasta 31.12.2014” liitteissä. Omaisuusvahinkoriskien lisäksi on arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä pyritty huomioimaan merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit.

Valvontavälitaulukon harmaat palkit osoittavat suositellut minimi- ja maksimitarkastusvälit. Harmaiden palkkien numeroarvot kertovat suositellut keskimääräiset tarkastusvälit. Valvonnassa voidaan tarvittaessa painottaa jotain kohderyhmää, jossa on havaittu riskejä tai johon kohdistetaan esim. valtakunnallista turvallisuuskampanjointia.

Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin A4 ja Seveso-kohteisiin A6. Tällöin tarkastusväliä määritettäessä käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa ajanjaksoa.

Tarkastusväliä voidaan pidentää tai lyhentää tapauskohtaisesti valvontasuunnitelman vaihteluvälin puitteissa. Kohteen vastuutarkastaja esittää yksittäisen kohteen tarkastusvälin pidentämistä valvonnan vastuuyksikön päällikölle tai vastuualuejohtajalle, joka ratkaisee asian. Pelastusviranomaisen voi harkintansa perusteella kuitenkin lyhentää minkä tahansa yksittäisen valvontakohteen

tarkastusväliä tilanteen niin edellyttäessä. Harkinnan perusteella ongelmallinen kohde voidaan aina siirtää kuuden kuukauden välein tarkastettavaksi, kunnes turvallisuustilanne on saatu riittävälle tasolle.

Muutoin Satakunnan pelastuslaitos noudattaa Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valvontasuunnitelmaohjeen periaatteellisia valvontavälejä, jotka on esitetty tämän valvontasuunnitelman liitteessä.

Kohteen tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan läheskään joka kohteessa esimerkiksi tasan 24 kuukautta. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää valvontakäynnin ajankohdan pysymistä ± 3 kuukauden sisällä suunnitellusta, kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle. Mikäli valvontaa ei pystytä suorittamaan suunnitellun kalenterivuoden aikana, huomioidaan se seuraavan vuoden suunnitelmassa.

Kohdekohtaista riskinarviointia tehtäessä otetaan huomioon aiempien palotarkastusten havainnot. Kohdekohtainen valvontaväli riippuu kohteen tosiasiallisista riskeistä. Esimerkiksi hyvin toimiva kohteen oman turvallisuuden valvonta tai vastaava muu kohteessa tehtävä sisäinen valvonta ja hyvä turvallisuuskulttuuri sekä turvallisuusjohtaminen ovat omiaan pienentämään riskiä ja tätä kautta pidentämään valvontaväliä. Toisaalta toimijan laiminlyönnit ja kohteessa tapahtuneet onnettomuudet voivat olla peruste tihentää valvontaväliä.

Puolustusvoimien hallinnassa olevat kohteet tarkastetaan yhteistoiminnassa joukko-osaston ja kohdetta hallinnoivan toimijan kanssa puolustusvoimien kanssa yhdessä suunnitelluilla valvontaväleillä. Sotilaskohteiden ja muiden salassa pidettävien kohteiden tarkastuksissa ja niiden kirjaamisessa noudatetaan puolustusvoimien ohjeita.

Turvetuotantoalueiden valvonnassa noudatetaan sisäministeriön julkaisemaa opasta turvetuotantoalueiden paloturvallisuudesta.

Arvokas kulttuuriomaisuus otetaan huomioon kohteiden valvontaväliä määriteltäessä.

6.2. Asuinrakennusten valvonta

Asuinrakennusten valvonnan menettelyissä on tapahtunut valtakunnallinen muutos viime vuosina. Paloturvallisuuden itsearviointi on korvannut perinteiset palotarkastukset laajalti valvonnan keinoina. Paloturvallisuuden itsearvioinnilla pyritään tavoittamaan asuinkiinteistöt aiempaa kattavammin. Sen tavoitteena on kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että itsearvioinnilla opetetaan kiinteistön edustajia havainnoimaan kodin paloturvallisuuspuutteet ja korjaamaan ne välittömästi.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin käyttö ei siirrä valvonnan vastuuta asukkaille, vaan vastuu valvonnan toteuttamisesta on pelastuslaitoksella.

Asuinrakennukset, joihin paloturvallisuuden itsearviointia kohdennetaan, voidaan valita useilla eri perusteilla. Asuinrakennusten valvonta toteutetaan tämän valvontasuunnitelman mukaisesti, liite yksi huomioiden seuraavasti:

Alle kolmen asuinhuoneiston rakennukset
(pelastautumissuunnitelmaa suositellaan)

Omakotitalot, paritalot tms.

Nämä rakennukset talousrakennuksineen valvotaan pääsääntöisesti paloturvallisuuden itsearviointia hyödyntäen vähintään 10 vuoden välein.

Näihin kohteisiin tehdään tarvittaessa palotarkastuksia. Esimerkiksi paloturvallisuuden itsearviointilomakkeen perusteella noussut huoli tai palauttamaton paloturvallisuuden itsearviointilomake voi olla perusteena palotarkastukselle. Kohteisiin, joista on saatu riski-ilmoitus, tehdään palotarkastus ilmoituksen käsittelyn yhteydessä.

Vähintään kolmen asuinhuoneiston rakennukset
(pelastussuunnitelmavelvollisia)

Rivi- ja ketjutilot

Nämä rakennukset pyritään tarkastamaan määräaikailla palotarkastuksilla 10 vuoden välein.

Näihin rakennuksiin voidaan tehdä tarvittaessa palotarkastus myös muun syyn vuoksi. Esimerkiksi riski-ilmoituskohteisiin tehdään palotarkastus ilmoituksen käsittelyn yhteydessä. Pelastussuunnitelmat arvioidaan määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä.

Kerrostalot, luhtitalot

Nämä rakennukset pyritään tarkastamaan määräaikailla palotarkastuksilla 10 vuoden välein.

Näihin kohteisiin voidaan tehdä tarvittaessa palotarkastus myös muun syyn vuoksi. Esimerkiksi riski-ilmoituskohteisiin tehdään palotarkastus ilmoituksen käsittelyn yhteydessä.

6.3. Vapaa-ajan asuntojen valvonta

Vapaa-ajan asuntojen valvonnassa hyödynnetään nuohoojien suorittamaa turvallisuustarkkailua. Nuohoojat toimittavat havaitsemistaan vakavista puutteista tiedon pelastuslaitokselle. Tulevina vuosina harkitaan paloturvallisuuden itsearviointien ulottamista myös vapaa-ajanasuntoihin.

7. ENNAKOIMATON VALVONTA

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa ennakoimatonta valvontaa. Tällaista valvontaa ovat mm. yleisötapahtumiin liittyvä valvonta, ennakoimattomat palotarkastukset, ilmoitusten johdosta tehtävät tarkastukset ja asiakirjojen käsittely.

Pelastuslaitos antaa toimialaansa kuuluvaa turvallisuuteen liittyvää opastusta ja ohjeistusta. Neuvontaa ovat mm. sähköpostilla, puhelimitse tai paikan päällä annettu ohjeistus asiakkaalle.

Satakunnan pelastuslaitoksella on viime vuosina kiinnitetty erityistä huomiota pelastuslain 42 §:n mukaisten paloriski-ilmoitusten mukaisiin tarkastuksiin. Paloriskitarkastusten hoitamista ja toiminnan kehittämistä varten pelastuslaitos on perustanut paloriskitiimin. Paloriskikohteiden tarkastuksia on ollut vuosittain Satakunnassa noin 60, mutta on ennakoitavissa, että määrä kasvaa, kun tietoisuus riski-ilmoituksen mahdollisuudesta lisääntyy.

7.1. Rakennuksen käyttöönotto

Ennen uudisrakennuksen tai saneerauskohteen valmistumista pelastusviranomaisen suorittaa valvontakäynnin, jonka

rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönottotarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi.

- Poistumisturvallisuuteen
- Palo-osastojen rakenteisiin
- Tulisijojen, savupiippujen ja kiukaiden suojaetäisyyksiin
- Rakennuksen osoitenumeron olemassaoloon
- Kemikaaliturvallisuuteen
- Koneiden käyttö- ja huoltosuunnitelmiin
- Pelastussuunnitelman olemassaoloon turvallisuuskaavioineen
- Paloteknisten laitteiden huollon, käytön ja tarkastuksen järjestelyihin

Valvontakäynti on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudesta.

Rakennuksen ensimmäinen määräaikainen palotarkastus suoritetaan sen jälkeen, kun rakennusvalvonta on antanut rakennukselle käyttöönottoluvan.

7.2. Jälkivalvonta

Pöytäkirjaan kirjattujen korjausmääräysten toteutus on todennettava. Valvontakäynnin yhteydessä sovitaan asiakkaan kanssa jälkivalvonnan suorittamistavasta. Jälkivalvonta voidaan suorittaa esimerkiksi valvontakohteeseen tehtävällä jälkitarkastuksella tai asiakirjajälkivalvontana, jolloin määräysten todentaminen varmistetaan saatujen dokumenttien avulla. Jälkivalvonnan suorittamistapa voidaan kirjata myös tarkastuspöytäkirjaan. Jälkivalvonta voi johtaa joissakin tapauksissa poliisille tehtävään ilmoitukseen pelastusrikkomuksesta tai hallintopakkokeinomenettelyyn.

7.3. Ylimääräiset palotarkastukset

Pelastusviranomainen voi myös päättää ylimääräisen palotarkastuksen tekemisestä ilman ulkopuolista pyyntöä. Tätä valvontakäyntiä ei ole ajoitettu tai kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä palotarkastuksia voidaan tehdä esimerkiksi seuraavista syistä:

- nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoituksen johdosta

- epäily palo-, poistumis- ja henkilöturvallisuuden liittyvistä puutteista
- palo- ja poistumisturvallisuutta heikentävän rakennustyömaan aloittamisen yhteydessä
- teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa
- turvetuotantoalueet ennen tuotannon aloittamista
- muut vastaavat toimenpiteet, jotka vaativat tarkastuskäyntiä.

Kiinteistön edustajan pyynnöstä suoritettava palotarkastus tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan.

7.4. Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötilaisuuksiin suoritetaan valvontaa tapahtumakohtaisen riskiarvion perusteella. Riskiarvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota tapahtumapaikan yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmaan, palo- ja poistumisturvallisuuteen, osallistujamäärään sekä pyrotekniikkaan ja iltotulituksiin. Valvonta voi sisältää myös yleisötilaisuuden tarkastuksen.

7.5. Vuositeema

Satakunnan pelastuslaitos voi valita vuosittain eri turvallisuuteen liittyviä teemoja. Teeman mukaisesti valvontakäynteihin voidaan sisällyttää yhteistarkastuksia tarpeen mukaan muiden viranomaistahojen kanssa.

Vuonna 2024 vuositeemaksi valitaan hoitolaitoskohteet. Tarkastuksilla tullaan kiinnittämään erityisesti huomiota **hoitolaitoskohteiden poistumisturvallisuusselvitysten ajantasaisuuteen**. Koronavuosista on kertynyt ns. tarkastusvelkaa hoitolaitosten suhteen, joka pyritään poistamaan vuoden 2024 aikana.

Muissa kohteissa tullaan kiinnittämään huomiota **yläpohjien palo-osastojen eheyteen**.

7.6. Tilapäismajoitus

Tilapäismajoitukseksi katsotaan lyhytaikaista majoittumista rakennuksessa tai sen tilassa, jota ei ole kohteen voimassa olevassa rakennusluvassa hyväksytty majoituskäyttöön. Pelastusviranomaisen käsittelee saapuneet tilapäismajoitusilmoitukset ja tekee tarvittaessa ylimääräisen palotarkastuksen kohteessa ennen tilapäismajoituksen alkua.

Pelastuslaitos suorittaa valvontaa myös maatiloilla tapahtuvissa isommissa kausimajoituksissa (valvontaluokka A145).

8. VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONTA

Pelastuslainsäädännön perusteella annettujen tehtävien lisäksi pelastusviranomaiselle on säädetty tehtäviä fysikaalista vaaraa aiheuttavien (palo- ja räjähdysvaarallisten) kemikaalien sekä terveydelle- ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien valvontaan liittyen (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005).

Valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi jaetaan laajamittaiseen ja vähäiseen toimintaan. Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta kuuluu pelastusviranomaiselle.

8.1. Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Pelastuslaitos käsittelee valvontakohteiden tekemät valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 mukaiset ilmoitukset sekä tekee tarvittavat päätökset ja käyttöönottotarkastukset.

Valvonta ilmoitusvelvollisuutta vähäisemmissä kohteissa sekä valvonta ilmoitusvelvollisissa kohteissa suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä liitteessä kolme esitetyin määräväleihin sekä tarvittaessa ylimääräisillä palotarkastuksilla.

Valvontasuunnitelman mukaisilla määräaikaisilla tarkastuksilla ilmoitusvelvollisissa kohteissa kiinnitetään erityistä huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen ja rakenteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin

8.1.1. Öljylämmityslaitteistojen erityisvaatimukset

Käyttöön otettaville tai olennaisesti muutettaville öljylämmityslaitteistoille suoritetaan pelastusviranomaisen toimesta 3 kk:n kuluessa laitteiston käyttöönottotarkastus. Kohteiden valvonta suoritetaan määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä sekä tarvittaessa ylimääräisillä palotarkastuksilla.

8.1.2. Öljysäiliöiden valvonta

Pelastuslaitos suorittaa maanalaisten öljysäiliöiden kunnon valvontaa, tärkeillä ja muilla vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialuilla, pääsääntöisesti asiakirjavalvontana pelastuslaitokselle toimitettavien tarkastuspöytäkirjojen perusteella. Asiakirjavalvonnan perusteella voidaan myös joutua sellaiseen ratkaisuun, että kohteessa joudutaan suorittamaan ylimääräinen palotarkastus paikan päällä.

Pelastuslaitos suosittelee, että muutkin öljysäiliöt tarkastettaisiin samoin kuin edellä mainitut pohjavesialueella olevat.

8.1.3. Pyrotekniset tuotteet

Pelastuslaitos valvoo kemikaaliturvallisuuslain perusteella ilotulitteiden ja muiden pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä tuotteiden luovutusta yksityiseen kulutukseen. Valvontaan liittyen pelastuslaitos käsittelee yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä kemikaaliturvallisuuslain nojalla tehdyt ilmoitukset ja tekee tarvittavat päätökset ja asettaa tarvittavat ehdot ajantasaisen lainsäädännön mukaisesti.

Kemikaaliturvallisuuslain 64 §:n mukaan pelastusviranomaisen on valvottava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määräajoin pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoinnin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimuksenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja pelastusviranomaisen päätöksen mukaista.

Satakunnan pelastuslaitoksen alueella em. valvonta suoritetaan kaikissa myyntipisteissä tuotteiden pääasiallisena myyntikautena 27.12. – 31.12., sekä tarvittavilta osin elokuun loppupuolella ns. venetsialaisten alla (mikäli

pelastusviranomaisen tekee päätöksen yksityisen ilotulituksen sallimisesta ilman erillistä ilmoitusta).

8.1.4. Ilotulitteiden yksityinen käyttö

Ilotulitteiden yksityistä käyttöä valvoo pelastusviranomaisen. Pelastusviranomaisen käsittelee ilmoitukset ja tekee tarvittaessa päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja tai kieltää käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa. Ammattimaisten ilotulitenaäytösten lupaviranomaisena toimii poliisi.

8.2. Erikoistehosteet ja muut tuliesitykset

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käytettäessä erikoistehosteena kokoontumislaissa 530/1999 tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Pelastusviranomaisen arvio ilmoituksen. Jos tehosteiden käytölle asetetaan ehtoja tai rajoituksia tai jos se kielletään, tehdään siitä päätös. Tehostetoteutuksen tai muun tuliesityksen tarkastuksesta tehdään pöytäkirja.

9. ASIAKIRJAVALVONTA

Pelastuslaitos suorittaa asiakirjavalvontaa valvontavelvoitteensa mukaisesti. Dokumenttien käsittelyä, jossa asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.

9.1. Pelastussuunnitelmien valvonta

Satakunnan pelastuslaitos arvioi ja antaa neuvontaa asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmista sekä yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmista.

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan ensisijaisesti kohteisiin suoritettavien määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä.

Pelastussuunnitelman sisältöä valvotaan erityisesti seuraavista syistä:

- havaitaan tarpeita suunnittelun ohjauksessa
- puutteita riskien arvioinnissa
- puutteita turvallisuusjärjestelyjen kuvauksessa
- puutteita henkilöstön koulutuksessa
- puutteita muussa keskeisessä asiassa
- uusien rakennusten käyttöönoton aloittamisen yhteydessä
- ennen yleisötilaisuuden alkamista

9.2. Poistumisturvallisuusselvitykset

Satakunnan pelastuslaitos valvoo poistumisturvallisuusselvitysten laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista palotarkastusten yhteydessä. Pelastusviranomaisen antaa tarvittaessa neuvontaa poistumisturvallisuusselvityksen laadinnasta ja arvioi saamansa poistumisturvallisuusselvityksen perusteella kohteen poistumisturvallisuuden.

Pelastusviranomaisen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan määräajassa täydentämään poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa kohteessa poistumiskokeen.

Jos poistumisturvallisuus ei täytä säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia alueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

9.3. Muu asiakirjavalvonta

Pelastusviranomaisen käsittelee valvontatyössään lisäksi mm. seuraavia asiakirjoja:

- Sähkötarkastuspöytäkirjat
- Räjähdyssuojausasiakirjat
- Nuohoojilta tulleet riski-ilmoitukset
- Paloilmoittimien toteutuspöytäkirjat/elinkaarikirjat ja tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjat
- Automaattisten sammutuslaitteistojen suunnitteluperustepöytäkirjat ja tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjat
- Savunpoistolaitteistojen suunnitelma-asiakirjat

- Huolto- ja kunnossapito-ohjelmat
- Ilmoitukset väestönsuojista ja väestönsuojien käyttöönotto- ja määräaikaistarkastusasiakirjat sekä väestönsuojien käyttöönottosuunnitelmat
- Ilmanvaihdon huolto- ja puhdistuspöytäkirjat

10. VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä mm. vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Yhteistyötä voidaan pitää tehokkaana silloin, kun se on luonteeltaan säännöllistä ja suunnitelmallista ja sen lähtökohdaksi on tunnistettu kaikki olennaiset toimijat.

Satakunnan pelastuslaitoksen viranomaisyhteistyö perusta muotoutuu seuraavien kokonaisuuksien pohjalta:

- Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä: Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön. (pelastuslaki 379/2011 42 §)

Jos viranomaiset virkatoimiensa yhteydessä havaitsevat tai muutoin saavat tietää rakennuksessa, asunnossa tai muussa kohteessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, heidän tulee mahdollisten salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa asiasta alueen pelastusviranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

- Onnettomuuskehityksen seuranta: Pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille. (pelastuslaki 379/2011 43 §)

- Viranomaisten yhteistyö: Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä. (hallintolaki 434/2003 10 §)
- Selvittämisvelvollisuus: Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. (hallintolaki 434/2003 31 §)

10.1. Yhteistyötahot

Valvontatoiminnan suorittamiseksi pelastuslaitos tekee yhteistyötä mm. seuraavien tahojen kanssa:

- ensihoidosta vastaavat
- kaavoittajat
- kunnan eläinlääkärit
- muut pelastuslaitokset
- nuohoojat
- rakennusvalvonnat
- sosiaaliviranomaiset
- tarkastuslaitokset
- ympäristöterveysvalvonnat
- ympäristönsuojelu
- ANS Finland
- AVI
- ELY
- Finrail
- Hätäkeskuslaitos
- ITM Finland
- OTKES
- Poliisi
- Puolustusvoimat
- STUK
- TMF
- Tukes
- Tulli
- VTS Finland
- Väylävirasto

Yhteistyön tavoitteena on kehittää turvallisuuskulttuuria eri yhteistyötahojen kanssa sekä edistää palo- ja henkilöturvallisuutta. Yhteistyötä kehitetään tarvittaessa yhteistyöpalavereilla.

11. SEURANTA

Valvontasuunnitelman valvontasuoritteiden määrän ja laadun toteutumista seurataan. Valvontatyön jatkuvan seurannan tavoitteena on tuottaa tietoa toiminnan kehittämiseksi, luoda ajantasaista tilannekuvaa johtamisen tueksi sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta.

Valvonnan lukumäärään perustuva seuranta

Johtoryhmälle laaditaan pääsääntöisesti kuukausittain raportti valvontakohteiden ja asuinrakennusten tarkastusten toteutumisesta, josta ilmenee myös muiden valvontatoimenpiteiden eteneminen. Raporttia kehitetään säännöllisesti.

Valvonnan laatuun perustuva seuranta

Valvonnan laatua seurataan keräämällä palautetta valvontakohteiden edustajilta, valvontatyötä tekeviltä sekä valvonta-asiakirjojen laatua arvioimalla.

- **Asiakaspalaute**

Valvontakohteiden edustajille osoitetaan mahdollisuus antaa palautetta valvonnan onnistumisesta. Lisäksi vuosittain tehdään rajattu asiakastutkimus, jolla mitataan palotarkastustapahtuman laatua. Asiakaspalautteen keräämisen tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaat saavat pelastuslaitokselta valvontasuunnitelman mukaista palvelua. Kyselyn tuloksia hyödynnetään koulutuksen suunnittelussa ja kohdentamisessa.

- **Henkilöstöpalaute**

Valvontatyötä tekeväälle henkilöstölle toteutetaan säännöllisesti kysely, jolla kartoitetaan valvontatyön onnistumisen edellytyksiä, työtyytyväisyyttä sekä arviota oman ammattitaidon kehittämisen tarpeista. Lisäksi valvontatyötä tekevien kesken suoritetaan sisäistä arviointia. Kyselyn tuloksia sekä muuta henkilöstön antamaa palautetta hyödynnetään koulutuksen suunnittelussa ja kohdentamisessa.

- **Asiakirjojen laatu**

Valvontatoimenpiteistä laadittujen pöytäkirjojen ja muiden asiakirjojen laatua seurataan pelastuslaitoksella sisäisesti. Tarkastelussa huomiota kiinnitetään ymmärrettävyyteen, hyvän hallinnon toteutumiseen sekä julkisen vallan käytöstä annettujen säädösten noudattamiseen. Asiakirjatarkastelun tuloksia hyödynnetään yleisesti koulutuksen suunnittelussa ja lisäksi tarkastelussa havaittuihin puutteisiin reagoidaan esimiestyön keinoin.

Riskitasojen seuranta

- Onnettomuustilastoihin (PRONTO) pohjautuvat havainnot
- Palontutkinnan / operatiivisen henkilöstön tuottamat havainnot
- Erheellisten paloilmoitusten määrä
- Mahdollinen alueittain valittava vaikuttavuuden seurannan painopistealue
- Riskitason muutos valvontakohteessa auditoivan palotarkastuksen menetelmin

Seurannan vaikutus turvallisuusviestintään

Turvallisuusviestintä on tärkeä osa onnettomuuksien ehkäisyä. Valvontatyössä muodostuvaa näkemystä turvallisuuden kehittämisen kohteista hyödynnetään turvallisuusviestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa. Turvallisuusviestinnän keskeinen tavoite on riskeistä varoittaminen, hyvien toimintamallien jakaminen sekä turvalliseen toimintaan kannustaminen sekä pelastuslaitoksen toiminnan esittely.

12. LIITTEET

Liite 1, Määräaikaisten palotarkastusten ja paloturvallisuuden itsearviointin lukumäärälliset vaateet vuonna 2024

	Kohteiden yhteismäärä koko Satakunnassa	Vuonna 2023 tarkastetut	Vuoden 2024 loppuun mennessä tulisi tarkastaa
A1-A6 valvontakohteet yhteensä	5 109	1405	
• A1, Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat	450	194	278
• A2, Opetusrakennukset ja päiväkodit	299	149	213
• A3, Kokoontumis- ja liiketilat	1 163	338	464
• A4, Teollisuus- ja varastorakennukset	1 486	362	654
• A5, Maatalouden tuotantotilat	761	88	459
• A6, muut rakennukset	950	274	425
• Vaaditut määräaikaisten palotarkastukset A1-A6 –kohteisiin yhteensä vuonna 2024			2 493
Vuonna 2024 tarkastettavat A1-A6 valvontakohteet: 1420 *			
A1-A6 kohteiden jako henkilöstöryhmittäin:			
Päätöiminen onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö: 670			
Palomestarit: 510			
Paloesimiehet: 240			
Asuinrakennukset yhteensä			73 737
• Vaaditut kohdekäynnillä tehtävät palotarkastukset vuonna 2024 (pelastussuunnitelmavelvolliset kohteet, mm. kerrostalot)			210
• Vaaditut paloturvallisuuden itsearviointilomakkeet vuonna 2024 (ei pelastussuunnitelmavelvolliset kohteet, mm. omakotitalot; 10 % yhteismäärästä)			7 375
Vapaa-ajan asuinrakennukset yhteensä			22 518
• Vaaditut paloturvallisuuden itsearviointilomakkeet			0

* Valvottavien A1-A6 kohteiden tavoitemäärä vuodelle 2024 on mitoitettu valvontatyötä tekevän henkilöstömäärän mukaisesti. Vuonna 2024 valvontakohteiden valinnassa priorisoidaan ensisijaisesti myöhässä oleviin hoitolaitoksiin, sekä muihin kohteisiin, joissa tarkastus on kohtuuttomasti myöhässä. Pelastuslaitoksella on vuodelle 2024 1073 kohdetta, joihin ei ole osoittavaa tarkastusresurssia.

Liite 2, Valvontatyön resurssit

Valvontatyöhön käytettävissä oleva kokonaisresurssi on laskettu käyttämällä henkilötyövuosilaskentaa. Henkilötyövuodet on laskettu KT Kuntatyöntajien ohjeen mukaan, jolloin henkilötyövuoden luku muodostuu seuraavasti: palkallisten työssäolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100) * työajasta käytettävissä palotarkastuksen toimenkuvaan.

Henkilötyövuodet koostuvat onnettomuuksien ehkäisytyötä päätoimisesti tai osa-aikaisesti tekevien henkilöiden laskennallisesta työpanoksesta.

	Henkilötyövuodet
Päätoiminen onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö	10
Päivystävät palomestarit	2
Erityisasiantuntijat ja päälliköt	1,5
Paloesimiehet	1
Palomiehet	1
Yhteensä käytettävissä olevat henkilötyövuodet	15,5

Henkilötyövuodet, arvioitu tarve vuonna 2024

	2024
	Arvio henkilötyövuosien tarpeesta
Määräaikaiset palotarkastukset*	6*
Ennakoimaton valvonta	2
Paloturvallisuuden itsearviointi	1
Asiakirjavalvonta	1
Viranomaisyhteistyö (mm. rakennusvalvonta)	1,5
Kemikaalivalvonta	0,5
Valvontaan liittyvä muu ajankäyttö	2,5
Valvonnan kehittäminen	0,5
Valvontaan liittyvä koulutus	0,7
Turvallisuusviestintä	0,3
Yhteensä henkilötyövuosien tarve	16

*Laskettu mukautetun tavoitteen perusteella.

(1420 A1-A6 kohdetta, 210 pelastussuunnitelmavelvollista asuinrakennusta sekä 200 muuta asuinrakennusta)

Valvontatyön henkilötyövuosien suoritteiden tarve on laskettu keskimääräisellä suoritteeseen kuluvalle ajalla, joka on arvio. Valvontatyön henkilötyövuosien koulutukseen määritelty henkilötyövuosien tarve perustuu laskennalliseen arvioon. Keskimääräisenä henkilötyövuotena on käytetty 1637 tuntia ((252-38) * 7,65h) Henkilötyövuosien tarkemmat laskentaperusteita voi tiedustella pelastuslaitoksen valvontayksikön päälliköltä ja riskienhallintapäälliköltä.

Liite 3, Valvontavälitaulukko A1-A6 kohteet

Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden valvonta (A1)

Valvontakohteiden A1 – luokkaan kuuluvat kohteet, jotka ovat ympäri vuorokautisessa käytössä. On huomioitava, että kiinteistöissä yöpyvät eivät vastaa kohteen turvallisuudesta.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36kk	48kk	60 kk	96 kk	120 kk
Keskussairaalat, muut sairaalat	A100	211, 213	12 ¹⁾						
Terveyskeskusten vuodeosastot	A105	214	12 ¹⁾						
Terveystenhoollon erityislaitokset, muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäytössä)	A110	211, 213				48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset	A115	221,223,229	12 ¹⁾						
Palvelutalot	A120								
- sprinkklattu					36 ²⁾				
- spinklaamaton			12 ²⁾						
Tuettu asuminen ja muut vastaavat poistumisturvallisuuspalvelukohteet	A125	239		24 ²⁾					
Perhetyön yksiköt	A125			24					
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympäri vuorokautiset päiväkodit	A130	222, 241, 231, 239							
- vankilat		241	12		36 ²⁾				
- lasten- ja nuorisokodit		222		24					
- ympäri vuorokautiset päiväkodit				24					
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliiketarvikkeet	A135	121, 123, 129		24					
Vuokrattavat lomamökkit ja -osakkeet	A140	124				48 ⁴⁾		96 ⁵⁾	
- Leirintäalueet						48 ⁶⁾			
Asuntolat, muut asuntolarakennukset	A145	131, 139					60		
Isot parakkikylät ⁷⁾	A145			24					
Maatilojen kausityöntekijöiden majoitus, yli 10 paikkaa	A145			24					

Taulukko A1: Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

- 1) Tarkastusväli on tiheämpi, mikäli kohteessa ei ole automaattista sammutuslaitteistoa
- 2) Tarkastusväliä voidaan tarkentaa poistumisturvallisuuspalveluksen päivittämisen yhteydessä (3 v. välein)
- 3) Avovankilat
- 4) Yritystoimintaa, välitysfirmit
- 5) Pienemmät kokonaisuudet, esim. valvontaa ja ohjeistusta kirjeitse
- 6) Tähtiluokittelu ohjaa tarkastusvälejä.
- 7) Esim. monivuotisen rakennustyömaan parakkikylät

Opetusrakennusten ja päiväkotien valvonta (A2)

Valvontakohteiden A2 – luokkaan kuuluvat kohteet, jotka ovat ainoastaan päiväkäytössä

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36kk	48kk	60 kk	96 kk	120 kk
Päiväkoti A120	231								
- alle 25 paikkaa							60		
- 25 - 100 paikka					36				
- yli 100 paikka				24					
Yleissivistävät oppilaitokset A205	511		12						
Keskiasteen oppilaitokset A210	521			24					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset A215	531, 532					48			
Muut opetusrakennukset mm. kansalaisopistot yms. A220	541, 549						60		

Taulukko A2: Opetusrakennusten ja päiväkotien palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

Kokoontumis- ja liiketilojen valvonta (A3)

Valvontakohteiden A3 – luokkaan kuuluvat kohteet, joissa on satunnaisia kävijöitä, joille poistumisen hahmottaminen voi olla vaikeaa. Kohteen toiminnasta ja turvallisuudesta vastaavat eivät välttämättä ole aina paikalla.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36kk	48kk	60 kk	96 kk	120 kk
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset	A300								
- alle 400m ²	111,112,119								120
- 400 - 2499 m ²	111,112,119					48			
- 2500 - 9999m ²	111,112,119			24					
10000 m ² tai enemmän	111,112,119		12						
Anniskeluranvintolat	A305								
- alle 50 asiakaspaikkaa	141							96	
- 50 - 500 asiakaspaikkaa	141				36				
- yli 500 asiakaspaikkaa	141		12						
Ruokaravintolat ¹⁾	A310								120
Teatteri ja konserttirakennukset	A315								
- paikkaluku yli 300	311, 312		12						
- paikkaluku korkeintaan 300						48			
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset	A320								
- kirjastot ja museot	322, 323, 324						60		
- näyttelyhallit				24					
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	A325					48 ²⁾			
Muut kokoontumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset	A330								
- henkilömäärä alle 150 hlöä	331, 351, 352, 353						60		
- henkilömäärä alle 150 - 1000 hlöä	354, 359, 369				36				
- henkilömäärä yli 1000 hlöä			12						
- moottoriradat							60		
Liikenteen rakennukset	A335								
- lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat	161, 162, 163, 164								
	161, 163, 164, 169		12						
- muut liikenteen asemat							60 ³⁾		

Taulukko A3: Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

- 1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun
- 2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin
- 3) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

Valvontakohteiden A4 – luokkaan kuuluvat kohteet ovat pääosin työpaikkarakennuksia, joiden tilat ja toiminnot ovat yleensä tiloissa oleville tuttuja.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36kk	48kk	60 kk	96 kk	120 kk
Energiantuotannon rakennukset	A400	611, 613							
- alle 1000 m2							60		
- 1 000 m2 tai enemmän				24					
Infrastruktuuriin kannalta merkittävät ¹⁾	A410		12						
Teollisuushallit ja muut teollisuus- rakennukset ²⁾	A410	691, 699							
- alle 1000 m2							60		
- 1000 - 4 999m2				24					
- yli 5000 m2			12						
Teollisuus- ja pienteollisuustalot ²⁾	A415	692							
- alle 1000 m2									120
- 1000m m2 tai enemmän				24					
Varistorakennukset ²⁾	A420	711, 712, 719							
- alle 1000 m2									120
- 1 000 - 9 999 m2						48			
- 10 000 m2 tai enemmän				24					

Taulukko A4: Teollisuus- ja varistorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. sekä YTS -kohteiden huomiointi kuten esim. Huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot jne.

2) Palovaarallisuusluokka ja varastoitavien tavaroiden ja tuotteiden vaihtuvuus on otettava huomioon esim. satamissa ja logistiikkakeskuksissa.

Maatalouden tuotantotilojen valvonta (A5)

Valvontakohteiden A5 -luokkaan kuuluvat kohteet, joissa on tyypillisesti paljon eläimiä ja elintarvikkeiden tuotantoa.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36kk	48kk	60 kk	96 kk	120 kk
Kohteella on aluehallintoviranomai- sen ympäristölupa A500	811, 819		12						
Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja) A505							60		
Viljankuivaamorakennukset ¹⁾ A510	891				36		60		
Muut maataloustuotantorakennukset ²⁾ A510	892, 893, 899	Tapauskohtainen harkinta							

Taulukko A5: Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

1) Jos kohde ei ole osa aluehallintoviranomaisen tai kunnan ympäristölupaan liittyvää toimintaa, vaan esim. kyläyhteisön yhteinen viljankuivaamo, tarkastusvälin lähtökohta on 36 kk. Yksittäisen viljelijän käytössä olevan pienen viljankuivaamon tarkastusvälin lähtökohta on 60 kk, käyttöaste tuhentaa tai harventaa tarkastusväliä.

2) Muiden maataloustuotantorakennusten (rakennusluokitus 892, 893, 899) tarkastusväli määritellään tapauskohtaisesti

Muiden rakennusten valvonta (A6)

Valvontakohteiden A6 -luokkaan kuuluvat muut kohteet, joissa henkilö-, omaisuus- ja ympäristöriskit edellyttävät tarkempaa riskitarkastelua.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36kk	48kk	60 kk	96 kk	120 kk
Toimistot ja työpaikkatilat	A 6 0 0	151							120
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	A 6 0 5	721, 722, 729					60		
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytketty hätäkeskukseen ¹⁾	A 6 1 0						60		
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat	A 6 1 5		12			48 ²⁾			
Jakeluasemat	A 6 1 6			24					
Kymät jakeluasemat	A 6 1 7				36				
Seveso-kohteet ja muut vastaavat	A 6 2 0								
- turvallisuusselvityslaitos			12						
- toimintaperiaatelaitos			12						
- lupalaitos				24					
- ilmoituslaitos					36				
- kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ³⁾			12						
Turvetuontantoalueet	A 6 2 5		12						
Kulttuurihistoriallinen rakennus	A 6 3 0	711, 712, 719							
- Haag -listan rakennukset ⁴⁾			12	24	36	48			
muut kohteet ⁵⁾			Tapauskohtainen harkinta						
Muut rakennukset ja kohteet ⁶⁾	A 6 3 5	999	Tapauskohtainen harkinta						
Vanha Rauma asuin- ja liiketalot	A 6 3 6					48			
Kerrostalot, joissa vähintään yhdeksän kerrosta	A 6 3 6						60		

Taulukko A6: Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli

1) Esim. automaattisella paloilmittimella varustetut autohallit

2) Esim. Tukes luvitetut räjähdesarastot kaukana asutuksesta ja rakennuksista

3) Trafi on määritellyt kemikaaliratapihat. Logistiikkakeskusten ja -maaliikenneterminaalien tarkastusväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta

4) Kansallista kulttuuriomaisuutta edustavat rakennus- ja kokoelmakohteet, jotka on nimetty Haagin yleissopimuksen mukaisessa toistaiseksi vahvistamattomassa kulttuuriomaisuuden luettelossa (ensisijainen verrattuna A3 -luokan kohteiden ohjeelliseen tarkastusväliin.)

5) Kulttuurihistorialliset rakennus- ja kokoelmakohteet, joiden valvontaväliä ei ole määritetty luokissa A1-A6.

6) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen, liikennetunnelit, energijätteen tai vastaavan varastointialueet

Kansallisesti arvokas kulttuuriomaisuus on inventoitu Haag -listassa. Haag- inventointiluettelo on luonteeltaan viranomais selvitys, joka on tarkoitettu ensisijaisesti viran- omaisten käyttöön normaaliolojen riskienhallintaa ja poikkeusoloja koskevaa valmiussuunnittelua varten.